

SOBNE SODATI

Okresná prokuratúra Bratislava I

Kvetná ulica 13

P.O. Box 65

820 05 Bratislava 2

DOŠLO: 27-02-2012

ČÍSLO SPISU:

V Bratislave dňa 27.2.2012

počet prílohy: -

prevzatá: /

Vec: **Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí štátnych orgánov a ďalších subjektov prokurátorom**

I.

Na základe nášho Podnetu na preskúmanie zákonnosti postupu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „MDVRR“) a ďalších subjektov prokurátorom, doručeného na Okresnú prokuratúru Bratislava I dňa 21.10.2011, v znení jeho Doplnenia zo dňa 14.12.2011 (ďalej len „Podnet“), **Generálna prokuratúra SR** (ďalej len „GP“) **v januári 2012 vypracovala upozornenie prokurátora** v zmysle § 28 a nasl. zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, **adresované Ministerstvu životného prostredia** (ďalej len „MŽP“), v ktorom požadovala pozastaviť posudzovanie predpokladaných vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti (ďalej „len posudzovanie EIA“) diaľničného úseku „Diaľnica D4, úsek Ivanka, sever – Záhorská Bystrica“ (ďalej len „predmetný diaľničný úsek“) a vykonať ho až po ukončení posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu (ďalej len posudzovanie SEA“) o zaradení predmetného diaľničného úseku do diaľničnej siete SR a po schválení takéhoto strategického dokumentu (ďalej len „Upozornenie GP“). Posudzovanie SEA a posudzovanie EIA sú upravené v zákone č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní predpokladaných vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon 24/2006“).

V Upozornení GP sa konštatuje:

- I/a** Posudzovanie SEA predchádza posudzovaniu EIA, čo vyplýva z podstaty a účelu predmetu posudzovania a predmetu a účelu zákona 24/2006 (najmä §1 a §2), ako aj explicitne z §4 ods. 1 zákona 24/2006.
- I/b** Je zrejmé, že predmetný diaľničný úsek nebol zaradený do žiadneho strategického dokumentu, ktorý by súčasne bol predmetom zákonom 24/2006 vyžadovaného posudzovania SEA a ktorý by posudzovaniu EIA predchádzal.
- I/c** MŽP sa ustanoveniami zákona 24/2006 (najmä §1, §2, §3 písm. c) a e), §4 ods. 1) neriadilo.
- I/d** MŽP porušilo zákon, ak pristúpilo k posudzovaniu EIA predmetného diaľničného úseku bez toho, že by tento bol zaradený do strategického dokumentu, ktorý podliehal predchádzajúcemu posudzovaniu SEA.

I/e MŽP koná vo veci posudzovania EIA predmetného diaľničného úseku, hoci nie sú naplnené všetky zákonné podmienky.

I/f Verejnosti bolo odopreté právo zúčastniť sa prípravy strategického dokumentu pre zaradenie predmetného diaľničného úseku do diaľničnej siete SR a posudzovania SEA tohto strategického dokumentu v zmysle §6a zákona 24/2006.

I/g Pochybenia uvedené v predošlých bodoch 1. až 6. zakladajú právnu spochybniteľnosť budúcich konaní a procesov nadväzujúcich na posudzovania EIA predmetného diaľničného úseku.

I/h MŽP porušilo zákon 24/2006 (najmä §61), ak akceptovalo zámer pre posudzovanie EIA predmetného diaľničného úseku vypracovaný osobou, ktorá nebola v čase vypracovania tohto zámeru odborne spôsobilou osobou v zmysle zákona 24/2006.

(závery uvedené pod 1/a až 1/h ďalej ako „Konštatovania GP“)

Vychádzajúc z §4 ods. 1 zákona 24/2006, podľa ktorého strategický dokument vytvára rámec pre posudzovanie navrhovaných činností, sa v Upozornení GP uvádza: „Ak má posudzovanie stratégie vo forme dokumentu vytvárať rámec pre posudzovanie konkrétnej činnosti, tak jej musí aj predchádzať. Posudzovanie činnosti vychádza z rámca založeného posudzovaním strategického dokumentu, pričom nemôže tento rámec nahrádzať.“ Ak v zmysle zákona 24/2006 jedno konanie predchádza druhé, znamená to, že prvé konanie musí byť ukončené predtým, než druhé konanie začne.

Z uvedeného vyplýva, že:

1. posudzovanie SEA najprv musí byť vykonané a ukončené vydaním záverečného stanoviska podľa §14 zákona 24/2006,
2. následne môže byť strategický dokument schválený,
3. až schválený strategický dokument, integrujúci enviromentálne aspekty vďaka tomu, že prešiel posudzovaním SEA, vytvára rámec pre posudzovanie činností v posudzovaní EIA.

Strategický dokument, ktorého posudzovanie SEA nie je ukončené vydaním záverečného stanoviska, nemôže byť schválený a nemôže tak vytvárať rámec pre navrhované činnosti.

Z uvedeného vyplýva, že posudzovanie SEA musí byť vykonané, a to vrátane jeho ukončenia vydaním záverečného stanoviska v zmysle §14 zákona 24/2006, predtým, než začne posudzovanie EIA. Zákon 24/2006 neustanovuje a nepredpokladá postup, kedy posudzovanie SEA a posudzovanie EIA prebiehajú v opačnom poradí, súčasne alebo čo i len čiastočne súčasne. Podľa čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších zmien (ďalej len „Ústava SR“) smú štátne orgány konať len spôsobom a v rozsahu ustanovenom zákonom, preto posudzovanie EIA predmetného diaľničného úseku, ktoré bolo začaté predtým, než prebehlo a bolo ukončené posudzovanie SEA predmetného diaľničného úseku, je nezákonným postupom v rozpore so zákonom 24/2006 a Ústavou SR.

II.

V čase vypracovania Upozornenia GP bol proces posudzovania EIA predmetného diaľničného úseku v štádiu vypracovania odborného posudku, čo sa uvádza aj v samotnom Upozornení GP na str. 1.

MŽP bolo oboznámené s tým a malo vedomosť o tom,

- že náš Podnet bol na GP doručený,
- aké namietané porušenia zákona 24/2006 a súvisiacich právnych predpisov sú jeho obsahom,
- že v Podnete žiadame o vydanie upozornenia prokurátora na účel odstránenia porušení zákona 24/2006 a súvisiacich právnych predpisov,
- že GP sa skutočnosťami namietanými v Podnete zaoberá.

MŽP napriek tomu urýchlene vydalo záverečné stanovisko z posudzovania EIA predmetného diaľničného úseku (ďalej len „Záverečné stanovisko“) – pričom toto urýchlené vydanie Záverečného stanoviska nasledovalo po niekoľkých mesiacoch nečinnosti v tejto veci, čím MŽP hrubo porušilo § 37 ods. 1 zákona 24/2006, keďže nedodržalo 15 dňovú lehotu ním ustanovenú. Hoci Záverečné stanovisko uvádza ako dátum jeho vydania 7.2.2012, na internetovej stránke MŽP www.enviroportal.sk, kde malo byť zverejnené bez zbytočného odkladu, bolo Záverečné stanovisko zverejnené až dňa 20.2.2012 – údajne z dôvodu výpadku internetovej stránky www.enviroportal.sk.

Preto vzniká viac než dôvodné podozrenie, že MŽP antedatovalo Záverečné stanovisko, t.j. vydalo ho so spätným dátumom v čase, kedy už mu bolo Upozornenie riadne doručené a že MŽP vydalo Záverečné stanovisko nerešpektujúc Upozornenie GP, v rozpore s ním a napriek tomu, že GP v Upozornení požadovalo pozastaviť posudzovanie EIA v danej veci.

Túto skutočnosť považujeme za mimoriadne závažnú a žiadame, aby prokuratúra túto záležitosť riadne a dôsledne prešetrla spôsobom uvedeným v bode VII. písm. b) tohto podnetu.

MŽP pokračovalo v nezákonnom postupe posudzovania EIA pre predmetný diaľničný úsek v rozpore so zákonom 24/2006 a ďalšími právnymi predpismi a završilo tento nezákonný postup vydaním Záverečného stanoviska MŽP. Tým porušilo zákon, keďže v zmysle Upozornenia GP pre vydanie Záverečného stanoviska neboli splnené zákonné podmienky. Vydanie Záverečného stanoviska ako správneho aktu a rozhodnutia správneho orgánu v rozpore s právnymi predpismi spôsobuje vadnosť a neplatnosť takéhoto rozhodnutia a to, že takéto rozhodnutie nemôže mať kvalifikované právne účinky.

III.

Na str. 149 Záverečného stanoviska sa uvádza: „Na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona **sa odporúča realizácia navrhovanej činnosti „Diaľnica D4, Ivanka sever – Záhorská Bystrica“** za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v časti VI/3 tohto záverečného stanoviska“. Na str. 150 Záverečného stanoviska sa uvádza, že „Ministerstvo životného prostredia SR na základe priebehu celého procesu posudzovania činnosti ... odporúča ... posudzovaný úsek projekčne aj stavebne rozdeliť na dve parciálne časti ...“, pričom **pre jednu z týchto dvoch častí – Úsek križovatka Rača – Záhorská Bystrica „sa odporúča nepokračovať v realizácii ... ale podrobnejšie technicky preštudovať a posúdiť v novom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie“.**

Z uvedených citácií vyplýva, že v Záverečnom stanovisku sa na str. 149 odporúča realizovať celý predmetný úsek, no hneď na nasledujúcej str. 150 sa v jeho časti Úsek križovatka Rača – Záhorská Bystrica odporúča nepokračovať v realizácii a vykonať nový proces EIA.

Záverečné stanovisko teda obsahuje pre Úsek križovatka Rača – Záhorská Bystrica dve protichodné odporúčania (pokračovať a nepokračovať v realizácii) - takéto rozhodnutie

správneho orgánu je neurčité, nezrozumiteľné a nevykonateľné, čo predstavuje podstatnú vadu rozhodnutia a právnu neistotu dotknutých subjektov.

IV.

„Diaľnica D4, úsek Jarovce – Ivanka, sever“

Súčasťou plánovanej diaľnice D4 je aj diaľničný úsek „Diaľnica D4, úsek Jarovce - Ivanka, sever“ (ďalej len „diaľničný úsek Jarovce – Ivanka“). Pre diaľničný úsek Jarovce – Ivanka bolo vykonané posudzovanie EIA a MŽP vydalo záverečné stanovisko z tohto posudzovania dňa 28.9.2011 - a to napriek tomu, že diaľnica D4 ako celok a/alebo diaľničný úsek Jarovce – Ivanka taktiež neboli zaradené do žiadneho strategického dokumentu a bez toho, aby takýto strategický dokument, obsahujúci zaradenie diaľnice D4 a/alebo diaľničného úseku Jarovce - Ivanka podliehal posudzovaniu SEA.

Z uvedeného vyplýva:

- proces posudzovania EIA diaľničného úseku Jarovce – Ivanka bol MŽP vykonaný pred tým a bez toho, že by tento diaľničný úsek bol zaradený do strategického dokumentu, ktorý podliehal predchádzajúcemu posudzovaniu SEA,
- MŽP vykonalo posudzovanie EIA diaľničného úseku Jarovce – Ivanka, hoci neboli naplnené všetky zákonné podmienky a neriadilo sa pri ňom zákonom 24/2006,
- pri posudzovaní EIA diaľničného úseku Jarovce – Ivanka došlo i k ostatným porušeniam právnych predpisov, uvedeným v Konštatovaniach GP (okrem porušenia I/g), rovnako ako pri posudzovaní EIA predmetného diaľničného úseku.

Preto aj pri vydaní tohto záverečného stanoviska sa MŽP neriadilo zákonom 24/2006 a vydanie záverečného stanoviska z posudzovania EIA pre diaľničný úsek Jarovce – Ivanka je v rozpore s právnymi predpismi, čo spôsobuje vadnosť a neplatnosť takéhoto rozhodnutia a to, že takéto rozhodnutie nemôže mať kvalifikované právne účinky.

V.

Postup Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v rozpore so zákonom 24/2006 a ďalšími súvisiacimi právnymi predpismi

Posudzovania EIA pre predmetný diaľničný úsek a pre diaľničný úsek Jarovce – Ivanka (ďalej len „predmetné úseky“) boli vykonané bez toho a predtým, než tieto diaľničné úseky resp. celá diaľnica D4 boli zaradené do strategického dokumentu, ktorý by súčasne bol predmetom posudzovania SEA a ktorý by posudzovaniu EIA predchádzal. Zapríčinené to bolo tým, že:

- MDVRR nevypracovalo strategický dokument (strategické dokumenty) o zaradení predmetných úsekov do diaľničnej siete SR a preto ani neiniciovalo posudzovanie SEA,
- napriek tomu jemu podriadená Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (ďalej len „NDS“) ako navrhovateľ iniciovala posudzovanie EIA oboch predmetných úsekov,
- MDVRR ako rezortný orgán sa na týchto posudzovaniach EIA aktívne podieľalo.

Posudzovania EIA predmetných úsekov v rozpore so zákonom 24/2006 iniciovalo MDVRR a jemu podriadená NDS. MDVRR a NDS konali v rozpore so zákonom 24/2006 v týchto posudzovaniach EIA. Preto vybavenie tohto podnetu Generálnou prokuratúrou musí byť adresované a doručované aj MDVRR ako štátnemu orgánu, ktorého nezákonným postupom bol porušený

zákona 24/2006, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a ďalšie právne predpisy tak, ako je uvedené v Upozornení GP a v tomto podnete.

VI.

Porušenia ďalších súvisiacich právnych predpisov a medzinárodných dohovorov, zhrnutie

- a) **Keďže verejnosti bolo odopreté právo zúčastniť sa prípravy strategického dokumentu pre zaradenie predmetného diaľničného úseku a diaľničného úseku Jarovce – Ivanka do diaľničnej siete SR a posudzovania SEA tohto strategického dokumentu v zmysle § 6a zákona 24/2006, došlo k porušeniu:**
- Ústavy SR (čl. 48 ods. 2, čl. 44 ods. 1);
 - Charty základných ľudských práv EÚ (čl. 44);
 - Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia
- b) Z obsahu Konštatovaní GP a z ďalších porušení právnych predpisov opísaných v tomto podnete vyplýva, že došlo k porušeniu:
- čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“;
 - §17 ods. 2 zákona č. 17/1992 Z.z. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje: „Každý, kto využíva územia ... projektuje, vykonáva ... stavby, je povinný takéto činnosti vykonávať **len po zhodnotení ich vplyvov na životné prostredie a zaťaženie územia, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a osobitnými predpismi.**“;
 - §1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ktorý ustanovuje, že „**pozemné komunikácie sa budujú, rekonštruujú, spravujú a udržiavajú okrem iného v súlade s koncepciou rozvoja dopravy a vzhľadom na ochranu životného prostredia.**“

VII.

Petit podania

Na základe vyššie uvedených skutočností týmto **navrhujeme, aby**

- a) **príslušný prokurátor vykonal v zmysle ustanovení § 22 a nasl. zákona č. 153/2001 o prokuratúre v znení neskorších podpisov dozor nad dodržiavaním zákonnosti a z titulu porušovania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a postupu v rozpore s nimi podal protest proti rozhodnutiam, ktorými bol porušený zákon a iný všeobecne záväzný právny predpis, a to proti:**
1. **záverečnému stanovisku z posudzovania EIA predmetného diaľničného úseku zo dňa 7.2.2012,**
 2. **záverečnému stanovisku z posudzovania EIA diaľničného úseku Jarovce – Ivanka zo dňa 28.9.2011,**

adresovaný Ministerstvu životného prostredia SR, Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. a ďalším príslušným orgánom verejnej správy a subjektom;

- b) príslušný prokurátor vykonal na Ministerstve životného prostredia SR a ďalších príslušných subjektoch preverku zachovávanía zákonnosti v zmysle § 30 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, a to z dôvodu, že vzniká viac než dôvodné podozrenie, že MŽP antedatovalo Záverečné stanovisko, t.j. vydalo ho so spätným dátumom v čase, kedy už mu bolo Upozornenie riadne doručené a že MŽP vydalo Záverečné stanovisko nerešpektujúc Upozornenie GP, v rozpore s ním a napriek tomu, že GP v Upozornení požadovalo pozastaviť posudzovanie EIA v danej veci.

S úctou,

Dušan Statelov
Občianske združenie Malé Karpaty
predseda